

Beretning fra Det Jordbrugsvidenskabelige Censorkorps for perioden 1. januar til 31. december 2015

Censorformandskab

Docent dr. agro. Jens Dragsted (formand)
Fuglebakkevej 34, 2000 Frederiksberg
dragsted@privat.tele.dk

Cand. agro, HD, MBA Ole Kristensen (næstformand)
Østergade 4, 8660 Skanderborg
mossoehoej@gmail.com

Censorbeskikkelser og censorkorpsets størrelse

I 2015 er indledt en ny fireårig beskikkelsesperiode. Ved årets begyndelse bestod censorkorpset af 385 censorer. Selv om der i 2014 blev gjort meget ud af at varsle, at et nyt censorkorps skulle beskikkes for perioden 2015-2018, viste det sig tidligt i 2015, at mange havde overset at få beskikket censorer, som vanskeligt kunne undværes. Formandskabet så sig derfor nødsaget til at acceptere en supplerende beskikkelsesrunde. Den blev desværre meget langstrakt, sådan at den først kunne afsluttes i december 2015. Herefter er censorkorpset øget med 30 censorer, så det nu består af i alt 415 censorer, en betydelig forøgelse i forhold til det tidligere censorkorps 2011-2014, der rummede 294 censorer. De supplerende censorer fordeler sig med 20% kvinder og 80% mænd; 43% fra private og offentlige virksomheder og 57% fra universiteter; god aldersfordeling.

I løbet af 2015 er der ad hoc beskikket 10 censorer, (hvoraf to senere er indgået blandt de 30 supplerende censorer). I 2014 blev der tilsvarende beskikket 39, angiveligt som udtryk for det sene tidspunkt i beskikkelsesperioden; i 2013 var tallet 20 mens det i 2012 var 18. I modsætning til foregående år er ansøgningerne om ad hoc beskikkelse indkommet i god tid inden eksamen, så det mærkes, at der hos institutterne er væsentlig bedre styr på eksamensplanlægningen, end der var for et par år siden.

I forbindelse med beskikkelsesprocessen er det for hver censor anført, om indstillingen er fra KU eller AU. På det grundlag er opgjort fra censordatabasen, at antallet af censorer til benyttelse på KU er 341, mens det på AU er 74 (strengt taget er tallene for begge universiteter højere, da nogle censorer kan anvendes begge steder).

Anvendelse af censorerne

Da censorerne efter hver eksamen, de har medvirket i, udfylder et censorvurderingsskema, som angiver, hvor tilfredsstillende eksamen er forløbet, er der i årets løb opsamlet et betydeligt antal skemaer, der kan tegne et billede af eksamensmiljøet. Der er således til KU indsendt i alt 284 skemaer og til AU 42. Fordelingen til de institutter, der betjenes af censorkorpset, er som følger:

Institut for Plante- og Miljøvidenskab	71
Institut for Geovidenskab og Naturressourceforvaltning	120
Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi	93
Aarhus Universitet, jordbrugsvidenskab	42

Det er usikkert, om disse tal afspejler det korrekte antal af eksaminer, der er afholdt med brug af ekstern censur. Det kan fx konstateres, at blandt de 10 censorer, der er ad hoc beskikket, findes kun censorvurderingsskemaer for ca. halvdelen, selv om man må gå ud fra, at de har været benyttet til censur. Hertil kan føjes, at censorformanden året igennem har noteret, hvilke censorer der er godkendt til de enkelte eksaminer. Der kan optælles i alt 194 censorer. Dette kan sammenholdes med, som det ses af de nedenstående tabeller, at der tilsammen på de to universiteter er registreret 176 anvendte censorer. Der er med andre ord 16 censorer, der hver har deltaget i en eller flere eksaminer, der ikke findes i materialet. Det kan derfor konkluderes, hvis der er samme fejlmargen på de to universiteter, at der fra KU rettelig burde foreligge ca. 313 censorvurderingsskemaer, fra AU ca. 46; hvis fejlen alene knytter sig til KU, som der er grund til at tro, skulle der her have foreligget 317 skemaer.

I 2014 blev der til KU indsendt i alt 232 skemaer, i 2013 306 skemaer og i 2012 387 skemaer. Til AU blev der i 2014 indsendt 34 skemaer. Det er muligt, at antallet af eksaminer faktisk svinger en del fra år til år; samtidig må det dog konstateres, at de administrative omlægninger af censorkorps-administrationen, som har fundet sted over de seneste år, har haft indflydelse på, hvor effektivt procedurene med bl.a. indsamling af censorvurderingsskemaer har kunnet håndhæves. Påfaldende er det i hvert tilfælde, at antallet af eksaminer på KU i 2015 kun udgør ca. 73% af antallet i 2012.

Med forbehold for, at et antal skemaer muligvis mangler, er der for **KU** lavet en oversigt over censuropgavernes fordeling på censorer, i lighed med tilsvarende de foregående år.

Antal censuropgaver på KU	Antal censorer
0	192
1	92
2	23
3	13
4	8
5	6
6	4
7	2
8	1
I alt	341 censorer

Der er altså anvendt i alt 149 censorer, hvilket udgør 44% af de censorer, der er til rådighed. Flertallet af censorerne har dermed ikke været benyttet, men benyttelsesgraden er acceptabel sammenlignet med de foregående år. Her blev ganske vist anvendt betydeligt over 50% af censorerne, men antallet af censorer i censorkorpset var mindre, og der blev holdt væsentlig flere eksaminer.

Som i tidligere år har hovedparten af de benyttede censorer, nemlig ca. 77%, medvirket ved en enkelt eller to eksaminer. I den anden ende har 2% af censorerne medvirket ved 7 eller 8 eksaminer. Det betyder, at der ikke som i tidligere år er censorer, der har været brugt ved 12-14 eksaminer; der ses således en mere jævn fordeling af censuropgaver til censorerne.

Ved at foretage en sammenligning med censordatabasen kan det konstateres, at 11 af de anvendte censorer, svarende til 7%, ikke er beskikket til at censurere ved det givne institut; de har haft en til to censuropgaver hver. Det er et lavere tal end i de foregående år og især lavere end i 2014, men dog bestemt ikke tilfredsstillende. Ubeskikkede censorer er anvendt på alle tre institutter. Blandt de

nævnte censorer er én, som er beskikket i censorkorpset, men har censureret ved eget institut, og herudover er én, som alene er beskikket hos Det Geografiske Censorkorps.

Alt taler for, at der fra AU er leveret censorvurderingsskemaer svarende til de afholdte eksaminer. Anvendelsen af censorer ses af oversigten nedenfor. Det fremgår, at der ud af de 74 censorer, som er til rådighed, er anvendt 27, svarende til 36%. Denne anvendelsesgrad er omtrent som i 2014, og fortsat noget lavere end på KU. Listen med anvendte censorer er sammenholdt med censordatabasen, og det kan derved konstateres, at der er benyttet to censorer, svarende til 7%, der ikke er beskikket.

Antal censuropgaver på AU	Antal censorer
0	47
1	17
2	6
3	3
4	1
I alt	74 censorer

Af de tal, som ses ovenfor, kan det beregnes, at de benyttede censorer på KU i gennemsnit har haft 1.9 censuropgave (2012: 2.3, 2013: 2.4, 2014: 2.6), hvilket stemmer overens med den mere jævne fordeling af opgaverne, der har været i 2015 sammenlignet med tidligere år, sådan som det blev omtalt tidligere. Tilsvarende gælder hos AU, at censorerne i gennemsnit har haft 1.6 censuropgave (2013: 1.5, 2014: 1.8).

Sammenfatning om censorer og censur:

- 1) Der er grund til at tro, at der i indeværende beretningsår har været bedre styr på indsamling af censorvurderingsskemaerne på KU end året før. Der er dog indikationer på, at ikke alle skemaer er fremsendt til brug for årsberetningen, og der må derfor tages et vist forbehold for tallenes pålidelighed. Dog må det antages, at det generelle billede, der tegnes af brugen af censorer, er retvisende. De administrative procedurer omkring eksamen er uden tvivl forbedret på det senere, og det vil styrke kvaliteten af det datamateriale, der skal bruges ved fremtidige årsberetninger. På AU er der ikke noget, der tyder på problemer med indsamling af censorvurderingsskemaer, og dermed beregninger af brugen af censorer.
- 2) Det er vigtigt, at institutterne i forbindelse med eksamensplanlægningen sikrer, at de censorer, der skal benyttes, er beskikkede i censorkorpset. I den forbindelse spiller det en rolle, at censorformanden skal godkende censorerne. Institutterne skal være opmærksomme på, at de enkelte lærere ikke planlægger afholdelse af eksamen med ekstern censur, uden at den relevante studieadministration er involveret. Det er herunder vigtigt, at censorhonorarblanket ikke sendes til betaling, før censorvurderingsskemaet er modtaget.
- 3) Det er værdifuldt, hvis lærerne vil bidrage til at sprede anvendelsen af censorer så bredt som muligt. Studieadministrationerne og censorformanden kan yderligere bidrage til, at censuropgaver fordeles så jævnt som muligt til censorerne.
- 4) Det må anerkendes, at der i 2015 stort set ikke har været problemer med meget sene ansøgninger om censorgodkendelser til eksaminer eller nødvendige ad hoc beskikkelser af censorer. Det er væsentligt at tilstræbe, at denne gode udvikling fortsætter.

Indberetninger fra censorer om eksamen

Af censorvurderingsskemaerne fremgår, at på **KU** har 74% af censorerne afkrydset for, at eksamensforløbet har været tilfredsstillende uden yderligere kommentarer. 26% har også vurderet eksamensforløbet som tilfredsstillende, men har føjet nogle kommentarer til. På ét skema er krydset af for, at eksamensforløbet har været mindre tilfredsstillende. Ingen skemaer har afkrydset for, at eksamensforløbet har været utilfredsstillende.

Skemaerne, hvor der angives tilfredsstillende forløb, men med kommentarer, har meget forskellige beskrivelser af eksamen. I nogle tilfælde er givet en lang redegørelse for eksamensforløbet og materialet, som mest har karakter af en faglig underbygning og begrundelse for den bedømmelse, der er givet. Der er oftest tale om, at censor er meget tilfreds og imponeret over den studerendes præstation. I de fleste tilfælde er der dog tale om kortere bemærkninger om, at den studerende fik ro og tid til at føle sig tryk, at lokalet var i orden, at planlægningen af eksamen var helt i orden, at vejleder var godt forberedt til eksamen, at samspillet mellem vejleder og censor omkring spørgsmål til den studerende fungerede fint, at det var vellykket, at den studerende indledte med et foredrag og at tilhørerne kunne stille spørgsmål, at det var godt med en forudgående telefondrøftelse, at eksamensspørgsmålene balancerede fint med læringsmålene, at retningslinierne for eksamen var vel overholdt, at brugen af litterære kilder var god og fyldig; hvis der få steder er negative bemærkninger, skyldes de, at den studerende har udvist manglende klarhed, teoretisk indsigt el.lign. og er altså ikke kritik af eksamen.

På det ene skema, hvor der er afkrydset for mindre tilfredsstillende forløb, er årsagen egentlig uheldige omstændigheder. Den studerende mødte frem med mere end en times forsinkelse som følge af trafikale forhold, så censor og vejleder måtte forlænge deres tilstedeværelse i eksamenslokalet. Den pågældende eksamen forløb ellers fint nok med lignende bemærkninger som ovenfor.

På de censorvurderingsskemaer, der er modtaget fra **AU**, er afkrydset for tilfredsstillende uden kommentarer på 74% og tilfredsstillende med diverse kommentarer på 24%. Et enkelt skema er krydset af for mindre tilfredsstillende. Mønsteret er altså ganske det samme som på **KU**. Kommentarerne, som er givet, er af helt samme art som de ovennævnte, og fremtræder som en understregning af, at censor har været tilfreds med forhold, der er relevante for en god og ordentlig afvikling af eksamen.

I skemaet, der er krydset af for mindre tilfredsstillende eksamen, fremgår det, at censor har fundet det uacceptabelt, at to studerende udeblev fra en holdeksamen; en studerende meldte, at hun nok ikke ville møde frem, mens den anden slet ikke meldte noget.

Ligesom i tidligere år er der en del skemaer, som er mangelfuldt udfyldt, især på **KU**. På to skemaer kan det ikke læses, hvem censor er, på en del skemaer er der ikke sat kryds for, om eksamen har været tilfredsstillende eller ej og på mange andre skemaer mangler afkrydsning af forskellige forhold, bl.a. institutnavn. Det vil på alle måder være et fremskidt, hvis der ikke kan udbetales censorhonorar, før der foreligger et tilfredsstillende skema.

Sammenfatning om indberetninger:

- 1) Den udtalte tilfredshed, censorerne giver udtryk for i forhold til alle typer af eksaminer, er glædelig og må give universiteterne inspiration til at fastholde det høje kvalitetsniveau. Det er også en markering af, at der er god dialog mellem undervisere/vejledere og censorer om mange forhold af betydning for undervisningssystemet.
- 2) Det ville være ønskeligt, om institutterne kunne anstrenge sig ekstra for at sikre, at der ved alle eksaminer med ekstern censur udfyldes et censorvurderingsskema, og at skemaet afleveres korrekt og læseligt.

Godkendelse af censorer til eksamen

Eksamensbekendtgørelsen foreskriver, at ved alle eksaminer med ekstern censur skal censorformanden forelægges forslag til censorer, og godkende hvilke der skal benyttes. Ordningen indebærer naturligvis fordele i den forstand, at der herved kommer en bredere kreds af censorer i spil, og at der er bedre kontrol med, hvilke censorer der har været benyttet igennem året. Den har imidlertid den ulempe, at den bruger ret meget tid, og at den trækker yderligere bureaukrati ind i universiteterne.

Censorkorpsets hjemmeside

Det er helt nødvendigt for alle, der søger oplysninger om censorer i censorkorpset, at der er adgang til en censordatabase. Efter udvidelsen af censorkorpset i løbet af 2015 er det derfor prioriteret højt, at hjemmesidens database opdateres. Det er planlagt at forbedre det værktøj, som muliggør at lede efter censorer ud fra bestemte faglige kriterier, som passer til censorernes kompetencer; det skal således undersøges i løbet af 2016, om der kan udvikles en mere brugervenlig søgefunktion. Der er også foretaget en kritisk gennemgang af hjemmesidens generelle opbygning med sigte på at gøre siden nemmere tilgængelig. I den forbindelse er det vigtigt, at censorkorpsets sekretariat løbende får information om ændringer i relevante studieordninger, bekendtgørelser, aflønningsnormer, personoplysninger om censorerne, diverse blanketter mv.

Høring om studieordninger

Censorkorpset har ikke i beretningsåret været forelagt forslag til ændringer i studieordningerne, hverken fra KU eller AU. Der blev ikke informeret om, at den indførte fremdriftsreform på universiteterne indebar, at det husdyrvidenskabelige område fremtidig skulle benytte Det Veterinærvidenskabelige i stedet for Det Jordbrugsvidenskabelige Censorkorps. Det skabte en vis uklarhed, og censorkorpset burde have været oplyst om det.

Eksamensklager/Ankenævn i beretningsperioden

Det var tidligere almindeligt at samle en oversigt over de eksamensklager, der blev behandlet i løbet af året. En sådan oversigt har censorkorpset ikke modtaget. Der har heller ikke været anmodninger om nedsættelse og afholdelse af ankenævn eller andre henvendelse med relation til ombødømmelse af studerende.

Censorkorpsets møder med institutter

Der er holdt møder med de institutter, censorkorpset betjener, to gange, nemlig i april med institutter fra KU, og i juni med AU. Møderne var en god anledning til at gennemgå alle forhold af interesse for samarbejdet med institutterne. De var absolut værdifulde for censorformandskabets mulighed for udvikling af en god og hensigtsmæssig betjening.

Den administrative tilrettelæggelse for censorkorpset

Censorkorpset er administrativt knyttet til Institut for Plante- og Miljøvidenskab på KU. Af personalemæssige grunde har udviklingen af sekretariatsbetjeningen hen over året været forsinket, men nu er der samlet et meget velfungerende hold af medarbejdere, som yder en fortrinlig service til censorkorpset. På de andre institutter på KU og på AU er der også medarbejdere, som har udviklet et glimrende kendskab til procedurerne omkring censorkorpset, hvilket formandskabet har stor gavn af. Der skal derfor lyde en stor tak for godt og tilfredsstillende samarbejde.

Jens Dragsted

Formand for Det Jordbrugsvidenskabelige Censorkorps